

STENOGRAFSKE BELEŠKE

SENATA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA 7

BEOGRAD, 1938 GODINE

KNJIGA I

IV REDOVNI SASTANAK

SENATA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

DRŽAN 21 FEBRUARA 1938 GODINE U BEOGRADU

PRETSEDAVAO:

Privremeni Pretsednik

STEVAN MIHALDŽIĆ

Sekretar

ĐURO VUKOTIĆ

Prisutni su g. g. Ministri: Ministar unutrašnjih poslova dr. Anton Korošec, Ministar trgovine i industrije dr. Milan Vrbanić i Ministar fizičkog vaspitanja naroda dr. Vjekoslav Miletić.

Početak u 10.30 časova.

SADRŽAJ:

1. — Izbor privremenog Pretsednika po godina-ma najstarijeg prisutnog senatora;
2. — Čitanje i usvojenje zapisnika III redovnog sastanka;
3. — Čitanje Ukaza Kraljevskih Namesnika o imenovanju novih senatora;
4. — Saopštenje izveštaja Državnog odbora o obavljenom izboru senatora na dan 6 februara 1938 godine;
5. — Predaja punomoćija novoizabranih senatora;
6. — Komemorativni govor pretседavajućeg povodom smrti dr. Ante Pavelića, senatora i prvog Pretsednika Senata;
- Govornici:** Dr. Halidbeg Hrasnica i privremeni Pretsednik Stevan Mihaldžić.
7. — **Dnevni red:** Utvrđivanje dnevnog reda.

U 10.30 časova sakupili su se u sali Senata g. g. senatori, pa reč uzima senator dr. Halidbeg Hrasnica.

Dr. Halidbeg Hrasnica: Gospodo senatori, pošto je istekao mandat i dosadanjem Pretsedniku Senata i obojici potpredsednika, treba današnjoj sednici da pretседava najstariji između nas. Ja držim da je najstariji prota Mihaldžić. (Uzvici na desnici: Živeo! Povići na leviци: Nije verificiran! — **Krsta Radovanović:** Samo najstariji verificirani senator ima pravo da pretседava. — **Dr. Nemeć:** Uzmimo jednoga od verificiranih! — **Graja.** — **Dr. Mile Miškulin:** A kako je onda kada se Skupština sastane? — Uzvici na leviци:

To je druga stvar! — **Krsta Radovanović:** Imate verificiranih, pa uzmite koga hoćete!)

Privremeni Pretsednik Stevan Mihaldžić: Otvaram IV redovni sastanak Senata i molim sekretara g. Vukotića da izvoli pročitati zapisnik prošle sednice.

Sekretar Đuro Vukotić pročita zapisnik III redovnog sastanka.

Privremeni Pretsednik Stevan Mihaldžić: Ima li ko kakvu primetbu na ovako sastavljeni zapisnik? (Nema). Pošto primedaba nema, objavljujem da je zapisnik prošlog sastanka primljen.

Izvolite, gospodo senatori, saslušati Ukaz Kraljevskih Namesnika o imenovanju senatora (čita):

U IME
NJEGOVOG VELIČANSTVA
PETRA II

PO MILOSTI BOŽJOJ I VOLJI NARODNOJ
KRALJA JUGOSLAVIJE
KRALJEVSKI NAMESNICI

na osnovu čl. 50 Ustava, imenuju za senatore:

Vojnovića dr. Luja, bivšeg ministra i Kraljevskog delegata pri Međunarodnom institutu za intelektualnu saradnju;

Gavrilovića dr. Bogdana, profesora Univerziteta u penziji i dosadašnjeg senatora;

Grasla dr. Georga, dosadašnjeg senatora;

Jankovića Stevana, narodnog poslanika;

Karamehmedovića dr. Hamdiju, bivšeg ministra i dosadašnjeg senatora;

Mažuranića dr. Želimira, bivšeg ministra i dosadašnjeg senatora;

Mihalovića Antuna, bivšeg bana;
Mihaldžića Stevana, protojereja i dosadašnjeg senatora;

Pavelića dr. Anta, dosadašnjeg senatora;
Spasojevića Janka, državnog savetnika u penziji; i

Hadži-Ristića Spiru, narodnog poslanika.

Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova neka izvrši ovaj Ukaz.

9 januara 1938.

Beograd.

Pavle, s. r.

Dr. R. Stanković, s. r.

Dr. I. Perović, s. r.

Pretsednik Ministarskog saveta
i Ministar inostranih poslova,
Dr. M. M. Stojadinović, s. r.

(Gospoda senatori saslušali su stojeći čitanje Ukaza i propratili ga uzvicima: Živeo Kralj!)

Sada vas molim, gospodo, da izvolite saslušati izveštaj Državnog odbora o obavljenom izboru senatora na dan 6 februara 1938 godine.

Sekretar Đuro Vukotić: Državni odbor dostavio je Senatu, saobrazno § 37 Zakona o izboru senatora, svoj izveštaj o izabranim senatorima od 6 februara 1938 godine, zajedno sa svima izbornim aktima i spiskom izabраниh senatora. Taj izveštaj glasi (čita):

„KRALJEVINA JUGOSLAVIJA
DRŽAVNI ODBOR ZA IZBOR SENATORA

Br. 95

14 februara 1938 god.

Beograd

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
BEOGRAD

Državnom odboru čast je poslati Senatu spisak svih senatora izabраниh na dan 6 februara 1938 godine, koji je Odbor sastavio na osnovu izveštaja biračkih odbora, otštampanih u Službenim novinama br. 28, 29 i 30, kako to određuje § 37 Zakona o izboru senatora.

Istovremeno Državnom odboru je čast poslati Senatu devet zapečaćenih paketa sa izbornim aktima pojedinih izbornih jedinica, koje su birački odbori, saobrazno § 37 Zakona o izboru senatora, uputili Senatu preko Državnog odbora, i to:

1) izborna akta o izvršenom izboru senatora u Dravskoj banovini;

2) izborna akta o izvršenom izboru senatora u Savskoj banovini;

3) izborna akta o izvršenom izboru senatora u Vrbaskoj banovini;

4) izborna akta o izvršenom izboru senatora u Primorskoj banovini;

5) izborna akta o izvršenom izboru senatora u Drinskoj banovini;

6) izborna akta o izvršenom izboru senatora u Dunavskoj banovini;

7) izborna akta o izvršenom izboru senatora u Moravskoj banovini;

8) izborna akta o izvršenom izboru senatora u Vardarskoj banovini; i

9) izborna akta o izvršenom izboru senatora za grad Beograd se njegovim upravnim područjem.

Prilaže se: spisak senatora, izabраниh na dan 6 februara 1938 godine, i Službene novine Br. 28, 29 i 30, u kojima su objavljeni rezultati izbora.

(M. P.)

Pretsednik Državnog odbora,
Pretsednik Senata,
Dr. Želimir Mažuranić, s. r.“

Izvolite čuti, gospodo senatori, imena izabраниh senatora (čita):

„SPISAK SENATORA

izabраниh na dan 6 februara 1938 godine, sastavljen prema § 37 Zakona o izboru senatora

I

ZA BANOVINU DRAVSKU:

1) Dr. Fran Šaubah, advokat i okružni inspektor u penziji iz Maribora.

II

ZA BANOVINU SAVSKU:

1) Dušan Letica, Ministar finansija iz Beograda
2) Dr. Mile Miškulin, narodni poslanik i javni beležnik, Zagreb

3) August Košutić, inženjer u Zagrabu

4) Dr. Juraj Krnjević, publicista, Ženeva

5) Dr. Milan Kostić, odvjetnik iz Zemuna

6) Dr. Ivo Pernar, odvjetnik iz Zagreba

7) Jakob Jelašić, profesor iz Zagreba.

III

ZA BANOVINU VRBASKU:

1) Bogoljub Kujundžić, Ministar šuma i rudnika iz Beograda.

IV

ZA BANOVINU PRIMORSKU:

1) Dušan T. Novaković, školski nadzornik u penziji iz Knina

2) Šime Belamarić, težak iz Mandaline kod Šibenika.

V

ZA BANOVINU DRINSKU:

1) Čedomir I. Zaharić, penzioner i narodni poslanik iz Užica

2) Uzeir H. Hasanović, trgovac iz Sarajeva.

VI

ZA BANOVINU DUNAVSKU:

1) Svetozar Stanković, Ministar poljoprivrede iz Beograda

2) Dr. Đura Kotur, Potpretsednik Senata i advokat iz Zemuna

3) Kamenko Božić, advokat i pretsednik Gradske opštine iz Kragujevca

4) Dr. Živadin Stefanović, lekar i pretsednik opštine Smederevo

5) Steva Budišin, posednik iz Velike Kikinde.

VII

ZA BANOVINU MORAVSKU:

1) Petar Bogavac, narodni poslanik iz Kraljeva.

VIII

ZA BANOVINU VARDARSKU:

- 1) Ugrin M. Joksimović, narodni poslanik iz Gostivara
- 2) Mihailo T. Lukarević, trgovac i narodni poslanik iz Beograda
- 3) Muhamed Zlatko, pretsednik opštine iz Debra.

IX

ZA GRAD BEOGRAD I NJEGOVO UPRAVNO
PODRUČJE:

- 1) Dušan Trifković, načelnik u penz. iz Beograda.

(M. P.)

14 februara 1938 godine,
Beograd

Overavaju:

Pretsednik Državnog odbora,
Pretsednik Senata,
Dr. Želimir Mažuranić, s. r.

(Sleduju potpisi svih članova Državnog odbora).“

Privremeni Predsednik Stevan Mihaldžić: Ovaj izveštaj Državnog odbora, sa celim izbornim materijalom, dostaviće se Verifikacionom odboru da ga pregleda i o tome podnese Senatu svoj izveštaj. Ja bih vam predložio; gospodo senatori, da ostavimo Verifikacionom odboru rok, da nam do večeras preda svoj izveštaj u pogledu verifikacije mandata novo izabranih senatora.

Prima li Senat ovaj moj predlog? (Prima). Objavljujem da je Senat sa mojim predlogom saglasan i pozivam Verifikacioni odbor da postupi po ovoj odluci Senata.

Molim novo izabranu gospodu senatore, da mi izvole predati svoja punomoćija.

(Gospoda senatori predaju punomoćija.)

Posle predaje punomoćija.

Privremeni Predsednik Stevan Mihaldžić: Predata mi punomoćija zajedno sa izbornim materijalom uputiću Verifikacionom odboru.

Gospodo senatori, imam da vam saopštim jednu tužnu vest. Naš drug dr. Ante Pavelić... (Svi senatori ustaju i kliču: Slava mu!) ... prvi Predsednik Senata preminuo je 11 ovog meseca u Zagrebu.

Ime nezaboravnoga dr. Pavelića tesno je vezano sa postankom i razvojem institucije jugoslovenskog Senata. Kad je ovo zakonodavno telo prvi put bilo pozvano da iz sredine svojih članova izabere Predsednika, gotovo jednodušno poverenje dobio je nezaboravni pokojnik.

Dr. Ante Pavelić imao je kao pretsednik ovog Doma teški i časni zadatak da u život provede ono, što je osnovni državni zakon zamislio. Nije to puki slučaj, da je izbor pao baš na pokojnog dr. Pavelića. Široki narodni krugovi poznavali su u ono vreme patriotski rad neumrlog pokojnika, koji je obuhvatio period vremena više od četiri decenije. Javnosti je bilo poznato, da je pokojnik po svome znanju i po svom značaju bio pozvan da preuzme visoko poverenje skopčano sa velikim pravima, a i teškim dužnostima, što ih nameće položaj pretsednika zakonodavnog tela.

Već pre dvadeset godina, u presudnome času prevrata, uloga pokojnog dr. Pavelića bila je vrlo vidna i od istorijske važnosti. Njegovo odlučno i dosledno držanje u teškim časovima narodnog života pre rata i za vreme Svetskog rata, njegov patriotski stav u presudnom času prevrata, neminovno su ga legitimirali, da baš njemu bude od strane Narodnog Veća u Zagrebu poverena časna i značajna uloga, da prilikom svečanog akta osnivanja narodne države kao potpretsednik Narodnog veća bude taj, koji je neumrlom Kralju Aleksandru I, ondašnjem Regentu, pročitao Adresu Narodnog Veća o ujedinjenju u jednu državu svih Srba, Hrvata i Slovenaca.

Njegov puni osećaj takta i njegova brižljivost u vodenju senatskih sednica i rasprava kao i administracije ovog našeg Doma, ostaće u nezaboravnoj uspomeni svima nama. Ta uspomena na patriotu, dobrog Hrvata i iskrenog Jugoslovena dr. Antu Pavelića u srcima našim neće se nikada ugasiti. Tuga Senata Kraljevine Jugoslavije velika je i ona potiče iz osećanja poštovanja i ljubavi prema velikom patrioti i milom drugu, a i iz osećanja zahvalnosti prema prvom svom Predsedniku.

Neka je slava i večan pomen među nama dr. Anti Paveliću! (Svi senatori odazivaju se uzvikom: Slava mu!)

Sada, gospodo senatori, prelazimo na dnevni red. Na dnevnom je redu utvrđivanje dnevnog reda. Za iduću sednicu, koju će sazvati, saobrazno § 8 Zakona o poslovnom redu u Senatu Predsednik Verifikacionog odbora, na svaki način za sutra po podne pismenim putem, biće na dnevnom redu, prema odredbama § 8, 11 i 13 našeg Poslovnika, sledeće:

1) Pretres izveštaja Verifikacionog odbora o verifikaciji mandata onih senatora, koji su izabrani na izborima od 6 februara 1938 godine;

2) Polaganje zakletve imenovanih i novoizabranih senatora; i

3) Izbor Predsednika, dva potpretsednika i jednog sekretara Senata.

Današnju sednicu zaključujem. (Uzvici: Živeo!)

Sednica je zaključena u 10.45 časova.

